

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ 2026

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α1

Ο μαθητής καλείται να πυκνώσει σε 70-80 λέξεις από το Κείμενο 1 τους λόγους στους οποίους οφείλεται η υπογεννητικότητα.

Θα αξιοποιήσει στοιχεία από:

2η Παράγραφος

- Οικονομικοί & κοινωνικοί παράγοντες: ακρίβεια, εργασική ανασφάλεια, υψηλό κόστος στέγασης, ανεπαρκής κρατική στήριξη & δυσκολία συνδυασμού καριέρας & οικογένειας
- Αλλαγή προτύπων και αντιλήψεων εξαιτίας της χρήσης ψηφιακών μέσων → κρίση των σχέσεων & υπαρξιακή αβεβαιότητα
- Σύγχρονες κρίσεις → Κλιματική, γεωπολιτική, οικονομική αστάθεια, διεύρυνση ανισοτήτων
- Τεχνητή νοημοσύνη → μετασχηματισμός κοινωνιών

3η παράγραφος

- Χρήση κινητών τηλεφώνων → αλλαγή αλληλεπίδρασης νέων & καλλιέργεια εξιδανικευμένων προτύπων
- Ιδεολογικό χάσμα μεταξύ ανδρών & γυναικών

ΘΕΜΑ Β1.

- 1 → β
- 2 → β
- 3 → α
- 4 → α
- 5 → α

ΘΕΜΑ Β2α.

Αίτιο:

Η εκτεταμένη χρήση των smartphones και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης από τους νέους.

Δύο αποτελέσματα:

- Καλλιέργεια εξιδανικευμένων και μη ρεαλιστικών προτύπων σχέσεων, εμφάνιση και επιτυχίας.

- Ιδεολογικό χάσμα μεταξύ νέων ανδρών και γυναικών.

Πρόθεση της συντάκτριας: Η συντάκτρια επιλέγει την ανάπτυξη με αίτιο-αποτέλεσμα, ώστε να αποδώσει πειστικά τις αιτιακές σχέσεις μεταξύ της χρήσης των smartphones και του κοινωνικού αποτυπώματος που δημιουργείται. Τεκμηριώνει τις απόψεις της και καθιστά σαφέστερες τις συνέπειες της ψηφιακής εποχής στη δημογραφική κρίση.

**Είναι απαραίτητο να προσεγγίσει ο μαθητής και κειμενοκεντρικά την απάντηση.*

ΘΕΜΑ Β2β.

«**Γιατί**»: λειτουργεί αιτιολογικά και εισάγει την εξήγηση της προηγούμενης θέσης ότι υπάρχουν «γεράματα της μικρής ηλικίας και νιάτα της μεγάλης ηλικίας». Ακολουθούν παραδείγματα που την αιτιολογούν και την επιβεβαιώνουν.

«**λοιπόν**»: δηλώνει συμπέρασμα, καθώς συνοψίζει όσα προηγήθηκαν σχετικά με την ύπαρξη διαφορετικών νοοτροπιών ανεξάρτητα από την ηλικία και καταλήγει στη διαπίστωση ότι συνυπάρχουν δύο διαφορετικές ηλικιακές ομάδες ανθρώπων.

ΘΕΜΑ Β3.

Ασύνδετο σχήμα:

«Λέγεται συνήθως... συμβιβασμούς»

Το ασύνδετο παραθέτει διαδοχικά χαρακτηριστικά των νέων με γοργό ρυθμό και πυκνό τρόπο, προσδίδοντας ζωντάνια, ένταση και έμφαση στις ιδιότητες που αποδίδονται στη νεότητα. Παράλληλα δημιουργεί συσσώρευση νοημάτων που ενισχύει την πειστικότητα.

Α΄ πληθυντικό πρόσωπο:

«Μπορούμε... προσδιορίζομε»

Χρησιμοποιείται για να προσδώσει συλλογικότητα και αμεσότητα στον λόγο, εντάσσοντας τον αναγνώστη στον προβληματισμό και δημιουργώντας αίσθηση κοινής θέσης και συμμετοχής.

Μεταφορά:

«ανθρώπους που διαρκώς καλπάζουν ορμητικά προς τα εμπρός»

Η μεταφορική χρήση του ρήματος «καλπάζουν» αποδίδει παραστατικά τη βιασύνη, τη δυναμική και την ασταμάτητη επιθυμία για αλλαγή. Έτσι, ο συγγραφέας τονίζει τους κινδύνους της υπερβολικής ορμητικότητας και κάνει τον λόγο πιο εκφραστικό.

ΘΕΜΑ Γ

Το ποιητικό υποκείμενο προτρέπει τον αναγνώστη να αντιμετωπίζει τη ζωή με αισιοδοξία, αγωνιστικότητα, ενεργητική στάση, τόλμη και δύναμη.

Ενδεικτικοί κειμενικοί δείκτες:

- Με τη χρήση **προστακτικής β ενικού** «Χτύπα ..καταγής» «Πέταξε..σκουπίδια»
«Έβγα..δρόμο» καλεί τον αναγνώστη σε δράση. Μάλιστα, ο τελευταίος στίχος «Μην φοβηθείς...το πάτημα σου» αποτελεί άμεσο και εμφατικό κάλεσμα για αυτοπεποίθηση, σιγουριά και εμπιστοσύνη. Παράλληλα, με τη χρήση **υποτακτικής β ενικού** « να χαρής», «να στολιστής» συμβουλεύει κάθε άνθρωπο να απολαύσει τη ζωή σε όλες της τις εκφάνσεις
- Με την **επανάληψη** του ρήματος «πρέπει» η αγωνιστική δράση/στάση του ανθρώπου προβάλλεται ως αναγκαιότητα.
- Μέσω των **εικόνων** «ορθό-κοφτό...γλάρου», «ανασάνης...ήλιο» παραστατικά αποδίδεται η ελευθερία, η ζωντάνια και το φως.
- Η χρήση των **αντιθέσεων** «Ξύδι-μέλι» αποτυπώνει τη διττή φύση της ζωής, τις εναλλαγές των θετικών και αρνητικών εμπειριών.
- Η χρήση της **συνυποδηλωτικής γλώσσας / μεταφορικής γλώσσας** πχ. «Και πέταξε το μαράζι στα σκουπίδια» το ποιητικό υποκείμενο αισθητοποιεί τη προτροπή ο δέκτης να αποδιώξει οτιδήποτε τον κρατά δέσμιο.

Το δεύτερο υποερώτημα απαιτεί την προσωπική ανταπόκριση / αναστοχασμό του μαθητή.

ΘΕΜΑ Δ

Επικοινωνιακό πλαίσιο: Άρθρο 350-400 λέξεων στη σχολική εφημερίδα.

Ύφος: Τυπικό & χρήση γ' ρηματικού προσώπου

Τίτλος

Πρόλογος

- Η μοναξιά αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα κοινωνικά προβλήματα της σύγχρονης εποχής
- Περίοδος έντονης δικτύωσης και τεχνολογικής ανάπτυξης
- Οι ανθρώπινες σχέσεις αποδυναμώνονται

Κύριο θέμα

A) Αλλαγές στον τρόπο ζωής:

- Απαιτητικοί/ εντατικοί ρυθμοί της καθημερινότητας, η εργασιακή πίεση και η οικονομική αβεβαιότητα περιορίζουν τον χρόνο που αφιερώνεται στις διαπροσωπικές σχέσεις → Άγχος & μειώνονται οι ευκαιρίες κοινωνικοποίησης
- Αστικό περιβάλλον
- Υπερβολική χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης → νόθη ψυχαγωγία
- ψευδαίσθηση επικοινωνίας, χωρίς ουσιαστική συναισθηματική επαφή
- η κυριαρχία του ατομικισμού δυσκολεύουν τη δημιουργία ουσιαστικών σχέσεων
- Υλιστικό πνεύμα, υπερκαταναλωτισμός
- Ανταγωνισμός & σύναψη επιδερμικών σχέσεων
- Απομάκρυνση/ Αποσύνδεση από κοινότητα-γειτονιά, απομάκρυνση από συλλογικές δραστηριότητες → επιτείνεται η αποξένωση & το αίσθημα απομόνωσης
- Αποδυνάμωση του θεσμού της οικογένειας

B) Τρόποι συνεργασίας νέων και ατόμων τρίτης ηλικίας

- Συνεργασία νέων και ανθρώπων της τρίτης ηλικίας μπορεί να αποτελέσει σημαντικό αντίδοτο στη μοναξιά
- Εξοικείωση με την τεχνολογία, συνοδεία και ενεργητικότητα, ενώ οι μεγαλύτεροι μπορούν να μεταδώσουν εμπειρίες, γνώσεις και αξίες ζωής
- Διοργάνωση κοινών δράσεων, όπως πολιτιστικές εκδηλώσεις, εθελοντικά προγράμματα και εκπαιδευτικά εργαστήρια
- Σχολεία και τοπικές κοινότητες μπορούν να οργανώσουν διαγενεακά προγράμματα συνεργασίας, όπου νέοι και ηλικιωμένοι θα ανταλλάσσουν εμπειρίες και δεξιότητες → ενισχύση το αίσθημα του ανήκειν και μειώνονται τα αισθήματα απομόνωσης
- Διαγενεακή επικοινωνία στο πλαίσιο της οικογένειας → Επικοινωνία με τα γηραιότερα μέλη της ευρύτερης οικογένειας-κοινότητας.

Επιμέλεια:

Γκρανοπούλου Λίλα

Μπατσιώτου Αναστασία